

Snuffelvondsten

UIT DE 17de-EEUWSE “ALGEMENE HISTORISCHE GEDENCKBOECKEN”

De voorbije winter mag zonder de minste twijfel uitzonderlijk zacht worden genoemd. Dit gold ook voor de winter 1616-1617. Hier volgt de reproductie en een getrouwe omzetting in actueel Nederlands van een bericht dienaangaande in boek IV, p.895:

Sonderlinge Gevallen. De Winter des jaers 1617. was in onse Landen seer saght. Niet meer dan tweemaal had het gebooren van November Anno 1616. af / tot op Martius Anno 1617., t'elkens niet langer dan drie dagen. Selfs op den 1. der Lentemaend was 't soo warm / dat de Jongens beelerweegen in de Riberen / Slooten en Stads-graghten gingen baden. De Koepen waren alreeds in de Weyden / en gaben Gras-boter. Doch haest daer na volghde een scharpe koude / vergeselschapt van onguere Winden; waer doo; men de Beesten weer van 't Veld in de Stal moest halen. Onder welke in de Somer een elcndige Plaegh ontstond / bysonderlijck in Holland. Sulck een byperighepd kreegense in de mond / datse gantschlijck niet konden eeten; en beele met een gesond hert van honger moesten sterben. De Boeren sneeden 't Gras af / en staecten 't de Koepen in den hals / om haer deeser wijs noch by 't leven te behouden. 't Beste was / dat deese quael niet langer dan eene weech duerde; daer mee wasse gedaen.

Saghte Winter in deese Landen; en vroege Somer; maer daer na groote koude. 1617.

Ellendige plaegh onder de Koe-beesten.

De winter van 1617 was in onze landen zeer zacht. Van november 1616 tot maart 1617 was er slechts tweemaal vriesweer en telkens niet langer dan drie dagen. Zelfs de eerste dag van de lentemaand (= 1 maart) was het zó warm dat de jongens gingen baden in de rivieren, sloten en stadsgrachten. Ook de koeien liepen al in de wei en ze gaven “grasboter”. Doch onmiddellijk daarop kwam over het land een bijtende kou vergezeld van gure wind, zodat de dieren terug op stal moesten. In de zomer verspreidde zich een epidemie onder het vee, vooral in Holland. Door ontstekingen in de mond konden ze geen voer meer opnemen zodat veel koeien de hongerdood stierven, zelfs dieren met “een gezond hert”. De boeren maaiden het gras en staken het de koeien in de keelholte hopende zodoende hun dieren in leven te kunnen houden. Goed dat deze plaag slechts één week heeft geduurd want “daer mee wasse gedaen”.

(MVT)

* Met dank aan ons medelid Etienne Borremans.

GEBED TOT DE “WEERMAN”

In de tijd toen de volksdevotie deel uitmaakte van het dagelijkse leven vroeg men zich bezorgd af of het op de feestdag van Sint-Medardus (8 juni) zou regenen, want, zo ja, dan regent het nog zes weken tenzij... de parochianen volgend gebed prevelden ter attentie van de weerheilige:

*Sint-Medardus, heilige man,
spaar ons de regen als het kan.
Zes weken lang koud en nat
dat deugt noch voor land noch voor stad.
Laat de wolken maar verdwijnen
en het zonneken schijnen.
Maak het weertje zoet en fijn:
wij zullen u erkentelijk zijn.*

(Bron: J. VAN HAVER, *Volksdevotie*, in *Ons Heem*, 1985,3,p.71, die verwijst naar M. BROECKHOVE, *Weerkundige volkskalender voor het Vlaamse land*, Gent, 1959.)

(MVT)